सामुदायिक विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना
२०८२

घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं.१२ खोपाँ (शिवपुरी) टोल
कैलाली

तयार गर्ने

खोपा शिवपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति

घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं १२ खोपाँ (शिवपुरी) टोल

घोडाघोडी नगरपालिका
१२ नं. वडा कार्यालय
कैलाली
सुदुरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

वडा अध्यक्षको फोटो

पत्र संख्याः २०८२/०८३
चलानीः

मितिः

दुई शब्द

विपद् जोखिम तथा जलवायु परिवर्तनका कारण समुदायको जीवनयापनमा गम्भीर चुनौतीहरू देखा पर्दै आएका छन अनियमित वर्षा, मौसमको तीव्र परिवर्तन तथा वातावरणीय असन्तुलनका कारण बाढी, पहिरो, हावाहुरी, छाडा गाई-गोरु, किट आतंक, महामारी, शीतलहर, खडेरी, आगलागी तथा जंगली जनावर आतंक जस्ता विभिन्न जोखिमहरू निरन्तर रूपमा बढ्दै गएका छन यस्ता प्रकोपहरूले विशेषगरी गरिब तथा विपन्न परिवारहरूको कृषि उत्पादन, खाद्य सुरक्षा तथा आम्दानीमा प्रत्यक्ष रूपमा नकारात्मक प्रभाव पारिरहेका छन साथै, जलवायु परिवर्तनका असरहरूले विकास गतिविधिहरूलाई समेत प्रभावित बनाउँदै समुदायको दैनन्दिन जीवन झन कठिन बन्दै गएको छ ।

यस समुदायमा सबैभन्दा बढी क्षति पुर्याउने प्रमुख प्रकोप पहिरो रहेको छ। पहिरो पटक-पटक दोहोरिने भएकाले घर, जमिन, खेतीयोग्य क्षेत्र तथा भौतिक पूर्वाधारमा ठूलो क्षति हुँदै आएको छ। यसपछि बाढी, हावाहुरी, छाडा गाई-गोरु, किट आतंक, महामारी, शीतलहर, खडेरी, आगलागी तथा जंगली जनावर आतंक अन्य प्रमुख प्रकोपका रूपमा रहेका छन वडाको मुख्य पेशा कृषि भएकाले यहाँका अधिकांश घरधुरीहरू मौसम तथा प्राकृतिक स्रोतहरूमा अत्यधिक निर्भर छन खडेरी तथा असिनापानीका कारण बाली नष्ट हुनु, उत्पादन घट्नु तथा आम्दानीमा कमी आउनु यहाँका सामान्य समस्या हुन्, जसले गरिब तथा जोखिममा रहेका परिवारहरूलाई अझ बढी प्रभावित बनाएको छ ।

यस अवस्थालाई ध्यानमा राखी मर्सिकोर नेपाल र सेवक नेपाल, कैलालीको साझेदारीमा सञ्चालित एम-रेड परियोजना तथा वडा कार्यालयको समन्वयमा स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार समुदायस्तरीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तयार गरिएको हो। यस योजनामा समुदायमा विद्यमान विपद् तथा जलवायु जोखिमहरूको पहिचान, जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका उपायहरू समावेश गरिएको छ। साथै, आगामी पाँच वर्षका लागि विपद् पूर्वतयारी, रोकथाम, प्रतिकार्य, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माणसम्बन्धी कार्ययोजना समेत तयार गरिएको छ। योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि स्थानीय स्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम उपयोग गर्दै समुदायको सक्रिय सहभागिता र सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायहरूबीच प्रभावकारी सहकार्य आवश्यक छ। अन्त्यमा, यस योजना निर्माणमा सहयोग पुर्याउनु हुने सम्पूर्ण निकाय तथा व्यक्तिहरूप्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं ।

....
अध्यक्षको नाम
अध्यक्ष

दुई शब्द

सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको फोटा राख्ने

यस समुदाय बाढी, हावाहुरी, छाडा गाई गोरु, किट आंतक, महामारी, शितलहर, खडेरी, आगलागी, र जंगली जनावर आंतक लगायत जलवायु परिवर्तनका कारण उत्पन्न विभिन्न प्रकारका विपद् जोखिममा रहेको छ। यस्ता प्राकृतिक तथा गैर-प्राकृतिक विपद्का कारण प्रत्येक वर्ष धनजनको क्षति हुँदै आएको छ र समुदायको जनजीवन निरन्तर रूपमा प्रभावित भइरहेको छ। समुदायस्तरीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका लागि पूर्वतयारी, रोकथाम, अल्पीकरण, प्रतिकार्य, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माणसम्बन्धी कार्यहरूलाई उच्च प्राथमिकता दिइएको छ, जसको सफल कार्यान्वयनका लागि सबै सरोकारवाला निकायहरूको सक्रिय सहभागिता अपरिहार्य रहेको छ।

यस समुदायमा विद्यमान बाढी, हावाहुरी, छाडा गाई गोरु, किट आंतक, महामारी, शितलहर, खडेरी, आगलागी, र जंगली जनावर आंतक भूकम्प तथा कीट-आतङ्कलगायत सबै प्रकारका विपद् जोखिमहरूको समुचित व्यवस्थापन गरी उत्थानशील समुदाय निर्माण गर्न स्थानीय तहका विकास योजनामा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तनसम्बन्धी विषयहरू समावेश गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु आवश्यक देखिन्छ। यसै सन्दर्भमा, समुदायलाई केन्द्रमा राखी स्थानीय स्रोत, साधन तथा क्षमताको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित वर्ग तथा समुदायको पहुँच र स्वामित्व सुनिश्चित गरी दिगो तथा उत्थानशील समाज निर्माण गर्न सबै सरोकारवाला निकायहरूबीच सुदृढ सहकार्य आवश्यक छ।

यस योजनाका प्राविधिक कार्यहरू सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्न सहयोग पुर्‍याउनु हुने सेवक नेपाल/आर्थिक विकासमार्फत विपद् जोखिम व्यवस्थापन परियोजना ९एम-रेड परियोजना० प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। साथै, योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको तर्फबाट पूर्ण प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै सम्पूर्ण सरोकारवाला व्यक्ति तथा निकायहरूलाई आवश्यक सहकार्यका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

....
परदेशी चौधरी
अध्यक्ष
खोपा शिवपुर सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति
घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं १२ खोपाँ (शिवपुरी) टोल

परिच्छेद १

१.१ समुदायको विवरण

घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं। १२, खोपाँ (शिवपुरी) टोल ११२ घरधुरी मिलेर बनेको छ। यो समुदाय विगत लामो समयदेखि बाढी, हावाहुरी, छाडा गाई-गोरु, किट आतंक, महामारी, शीतलहर, खडेरी, आगलागी तथा जंगली जनावर आतंक जस्ता विभिन्न प्राकृतिक जोखिमहरूबाट निरन्तर रूपमा प्रभावित हुँदै आएको छ। यस्ता प्रकोपहरूले समुदायको जीविकोपार्जन, कृषि प्रणाली तथा समग्र सामाजिक-आर्थिक अवस्थामा नकारात्मक प्रभाव पार्दै आएका छन । यी जोखिमहरूलाई न्यूनीकरण गर्दै समुदायको सहनशीलता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले मर्सिकोर नेपाल र सेवक नेपाल, कैलालीको साझेदारीमा सञ्चालित एम-रेड परियोजना वि।सं। २०८२ सालदेखि यस समुदायमा कार्यान्वयनमा रहेको छ।

यस समुदायमा रहेका विपद व्यवस्थापन र कार्यदलको अवस्था: यस समुदायमा ११ सदस्यि CDMC रहेका छन । CDMC का अध्यक्ष श्री परदेशी चौधरी रहेका छन । यसै गरी यस समुदायमा ४ सदस्यिय प्राथमिक उपचार कार्यदल, ६ सदस्यिय खोज उद्धार कार्यदल र ३ सदस्यिय पूर्वसुचना प्रणाली कार्यदल गठन गरि तालिम दिने योजना रहेको छ भने विपद् परेको बखत प्रयोग गर्नका लागि भनेर विपद् व्यवस्थापन कोष निर्माण गर्ने योजना पनि रहेको छ ।

१.२ समुदायको विपद्को अवस्था: यस समुदायमा घट्दै आएका विभिन्न प्रकारका विपद् घटनाहरूको विश्लेषण गर्दा समुदाय उच्च जोखिममा रहेको देखिन्छ। बाढी, हावाहुरी, छाडा गाई-गोरु, किट आतंक, महामारी, शीतलहर, खडेरी, आगलागी तथा जंगली जनावर आतंक जस्ता विपद्हरूले समुदायलाई निरन्तर रूपमा प्रभावित पार्दै आएका छन समुदायमा उपलब्ध प्राकृतिक स्रोतसाधन तथा स्थानीय क्षमताहरू सीमित रहेकाले यहाँको संकटासन्नता उच्च रहेको छ । यसका साथै, जमिन कटान तथा पहिरोका कारण पटानीलगायतका विभिन्न प्रकोपहरूले समुदायका धेरै क्षेत्रहरूमा गम्भीर असर पुर्‍याएका छन

१.३ समुदायको जीविकोपार्जनको अवस्था: समुदायको जीविकोपार्जन अवस्था मुख्यतः कृषिमा आधारित रहेको छ। अधिकांश घरधुरीहरूको प्रमुख आम्दानी स्रोत कृषि नै हो, जसमा वर्षा-आश्रित खेती प्रणाली प्रमुख रूपमा अवलम्बन गरिएको छ। कृषिसँगै पशुपालन सहायक जीविकोपार्जनका रूपमा अभ्यास गरिएको छ, जसले घरायसी आम्दानी तथा खाद्य सुरक्षामा महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍याउँदै आएको छ । यद्यपि, बाढी, हावाहुरी, छाडा गाई-गोरु, किट आतंक, महामारी, शीतलहर, खडेरी, आगलागी तथा जंगली जनावर आतंक जस्ता विभिन्न विपद्हरूका कारण कृषि उत्पादनमा निरन्तर जोखिम देखिएको छ। यसले समुदायको खाद्य सुरक्षा र आम्दानीमा प्रत्यक्ष नकारात्मक प्रभाव पारेको छ । स्थानीय स्तरमा औपचारिक रोजगारी तथा व्यापारिक अवसरहरू सीमित भएकाले ज्यालादारी काम र वैदेशिक रोजगारी वैकल्पिक आम्दानीका स्रोतका रूपमा विकसित हुँदै आएका छन विशेषगरी युवाहरू रोजगारीको खोजीमा वैदेशिक रोजगारीतर्फ आकर्षित हुँदै गएको अवस्था देखिन्छ । समग्रमा, समुदायको जीविकोपार्जन प्राकृतिक स्रोत र मौसममा अत्यधिक निर्भर रहेको, आम्दानीका अवसर सीमित रहेको तथा विपद् र जलवायु परिवर्तनका कारण जीविकोपार्जन असुरक्षित बन्दै गएको पृष्ठभूमि देखिन्छ। यसले समुदायमा दिगो, समावेशी तथा उत्थानशील जीविकोपार्जनका उपायहरू प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक रहेको स्पष्ट संकेत गर्दछ ।

परिच्छेद २

२.१ योजना निर्माण गर्नुको उदेश्य

यस समुदायमा बिगत ३० बर्ष यता देखी समुदायलाई असर गर्दै आईरहेका प्रकोपहरुले समुदायमा भएका विद्यमान जिबिकोपार्जनका श्रोतहरुमा गरिरहेको असर न्युनिकरण गर्न र समुदायले गर्दै आएका जिबिकोपार्जनका श्रोतहरुलाई आधुनिक प्रबिधि प्रयोग गरी व्यबसायीक रुपमा समुदायलाई पुरानै/पहिलेकै अवस्थामा पुऱ्याउन र उक्त प्रकोपले निम्त्याएको जोखिम स्थानीय निकाय र अन्य सरोकारवाला निकायहरु संग समन्वय र सहकार्य गरी उत्थानशिल समुदाय निर्माण गर्नका लागी यो योजना निर्माण गरिएको हो ।

२.२ योजना निर्माण प्रक्रिया विधिको लागी विगतमा तथा यस समयमा अबलम्बन गरिएका विधि तथा प्रक्रियाहरु :

- ✓ प्रारम्भिक भेला तथा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति गठन
- ✓ सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् जाृखिम व्यववस्थापनको विषयमा अभिमुखीकरण ⁄ तालिम
- ✓ समुदाय स्तरमा संकटासन्नता र क्षमता आँकलन
- ✓ उक्त क्रममा (प्रयोग भएका विधि ⁄ औजारहरु निम्न अनुसार छन् ।
    - ❖ ऐतिहासिक समयरेखा
    - ❖ प्रकोप सुचिकरण र स्तरीकरण तालिका
    - ❖ जिविकोपार्जनका उपायहरुको सुचिकरण र स्तरीकरण
    - ❖ जिविकोपार्जन श्रोत निर्भर तालिका (लक्षित समुह छलफल)
    - ❖ प्रकोप पात्रो
    - ❖ परिपर्तित मौसमि पात्रो
    - ❖ परिवर्तित कृषि/बालि पात्रो
    - ❖ महिला/पुरुष लक्षित समुह छलफल (महिला/पुरुष कार्यबोझ, पहुँच र नियन्त्रण विपद्को समयको समस्या)
    - ❖ रोटि चित्र ⁄सरोकारवाला रजिष्टर)
    - ❖ समाजिक नंक्सांकन
    - ❖ जलवायु परिवर्तन (लक्षित समुह छलफल)
    - ❖ घैंटे चित्र
    - ❖ प्रकोप जिविकोपार्जन प्रभाव तालिका
    - ❖ वित्तिय सेवामा पहुँच(लक्षित समुह छलफल)
- ✓ आएका तथ्याङ्कहरुको विश्लेषण गर्दै प्रणालीगत अवरोध पत्ता लगाइएको ।
- ✓ योजना निर्माण
- ✓ योजनाको अनुमोदन

२.३ योजनाको सिमा

- ✓ प्रारम्भिक भेला तथा सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति संगको छलफल
- ✓ योजनामा राखिएका गितिविधिको बजेट अनुमानित भएकाले, कार्यान्वयनको क्रममा बजेट फरक हुन सक्छ ।
- ✓ योजना कार्यन्वयनको समुदायको र सरोकारवालहरुले उपलब्ध गराउने स्रोतमा निर्भर रहने हुनाले सबै क्रियाकलाप सम्पन्न गर्न अन्य वाह्यि निकायको सहयोग नभएका कठिनाई हुन सक्छ ।
- ✓ योजनामा आएका तथ्य तथा सुचनाहरु सामुदायिक लेखाजोखाको क्रममा समुदायले नै उपलब्ध गराएका हुनाले उनीहरुको धारणमा आधारित हुन सक्छन ।

३. १. ऐतिहासिक समयरेखा:

विपद्	साल र महिना	स्थान	गति र अवधि	भएको क्षति	बढी प्रभावित वर्ग (संख्या खुलाउने)	सामना र पुनर्लाभका लानिाइएको उपाय	सामना र पुनर्लाभका लागि आएका चुनौतीहरु	सहयोग गर्ने बाह्य निकाय/संस्था
वाढी	२०५४ साल भदौ	खोपाँ समुदाय	तिब्र गतिमा १ दिन	२० देखि ३० घर अंनसिक क्षेति, २ बिघा जमिन कटानी, ११ बिघा जमिन पटानी, कुखुरा २०० ओटा, बाख्रा ६० ओटा	२० घर जनजाति बालबालिका ३ बर्ष देखि ५ कर्ष सम्मा का गर्भवति माहिला	स्कुलको भवानमा बसेको र घरको छाना माथि बसेको, घरको पाँडमा बसेको	खानेपानीको स्रोत फोहोर भएर पिउने पानी र स्वाथ्यमा सामस्या	बेस लुगा कपडा
बाढि	२०६४ असोज ४ गते	खोपाँ समुदाय	तिब्र गतिमा २ दिन	५ बिघा जमिन कटानी, २ बिघा जमिन पटानी, ६० बिघा लगाएको धान बगाएको, कुखुरा ३०० ओटा, बाख्रा ९० ओटा, १ घर पुर्ण अंसिक क्षेति, ५० कुन्टल भकारीमा राखेको धान बगाएको, ७० घर अंसिक क्षेति भएको, १ ओटा काठको पुल र सडक भत्केको	७१ घर जनजाति २ देखि ३ वृद्ध वृद्धा अपांगता भएका व्यक्ति, ४ बालबालिका	स्कुलको भवनमा बसेको, घरको पाँडमा बसेको, छिमेकी को घरमा बसेको	खाना, पानी,स्वास्थ्यामा समस्या आवत जावतमा समस्य	गा .वि. स रहत दिएको (दाल, चामल)

बाढि	२०७८ असोज १ गते	खोपाँ समुदाय	तिब्र १ दिन	५ बिघा जमिन कटानी, ३ बिघा जमिन पटानी	२ जना बालबालिका, ३ जना गर्भवाती, ४ जना ृद्ध वृद्धा अपांगता भएका व्यक्ति	घरको पाँडमा बसेका, बाटोमा बसेको	खाना, पानी,स्वास्थ्य सुरक्ष समस्या	
बाढि	२०८९ देखि २०८१ सम्म असार देखि असोज सम्मा	खोपाँ समुदाय	तिब्र	प्रत्येक बर्ष १ देखि २ बिघा जमिन कटानी र पटानी गरेको	बालबालिका, गर्भवाती माहिला, बृद्ध वृद्धा अपांगता भएका व्यक्ति	घरको पाँडमा बसेका	खाना, पानी,स्वास्थ्य, आवत जावतमा समस्या	
हावाहुरी	२०७९ जेष्ठ	खोपाँ समुदाय	तिब्र गति ३० मिनेट	४० घरको टयल उडाएको १० देखि १५ घर अंसिक क्षेति	बालबालिका, गर्भवाती माहिला, ृद्ध वृद्धा अपांगता भएका व्यक्ति	काठ समतेर बसेको, घर भित्र बसेको	घर भित्र बसेको अर्थिक समस्या	
आगलागि	२०७९ साल	खोपाँ समुदाय	तिब्र गति १ महिना	१ घर पुर्ण अंसिक क्षेति भएको	खडक चौ.	समुदायको सबै मिलि पानी हालेर आगो निभएको	पानीको समस्य (कमि)	प्रशासन
खडेरी	२०६६ साल असार	खोपाँ समुदाय	तिब्र गति १ महिना	खाने पानी को समस्या, तरकारी वाली सुकेको, धान विउमा समस्या, उत्पादनमा कमि	सबै समुदायमा	बोरिङ्ग को पानी, इन्जेन्ले लगाएको	पानी सिचाँइ	

शितलहर	२०६९ साल पुष	खोपाँ समुदाय	१ महिना तिब्र गति	२ बिघा आलु क्षेति भएको	सबै समुदायमा	खरनीको प्रयोग गरेको, औषदी छर्केरा	ज्ञानको अभाव	
महमारी झाडापखला	२०५४ साल भद्रा	खोपाँ समुदाय	१ महिना तिब्र गति	३२ जनाको मृत्यु	बालबालिका वृद्धा	स्वास्थ्य उपचार	औषधिको समस्या	
महमारी झाडापखला	२०८० साल	खोपाँ समुदाय	१ महिना तिब्र गति	आँखा पाक्ने	बालबालिका वृद्धा	स्वास्थ्य उपचार	औषधिको समस्या	
किट आतंक	२०६६ साल आसोज र कार्तिक	खोपाँ समुदाय	तिब्र २ महिना	१० बिघा धान बालि नष्ट	जनजाति, क्षेत्री	बिषदी व्यवस्था, धुप सररी प्रयोग	आर्थिक समस्या	
किट आतंक	प्रत्येक बर्ष असार र साउन	खोपाँ समुदाय	तिब्र १ महिना	३० बिघा जमिनमा	जनजाति, क्षेत्री	पोटस, जिंक	आर्थिक समस्या	

छाडागाई गोरु	२०७२ साल देखि प्रत्येक बर्ष खेति सिजनमा	खोपाँ समुदाय	६- ६ महिनामा	प्रत्येक बर्ष २ बिघा जाति क्षेति गर्ने, जस्तै धान, गाहुँ, मकै, तरकारी	जनजाति, क्षेत्री	घेर बार	आर्थिक समस्या	वडा

विश्लेषण: यस घोडाघोडी नगरपालिका वडा नं.१२ खोपाँ (शिवपुरी) टोल यस क्षेत्रमा विभिन्न प्रकोपहरुले क्षति गरेको पाइन्छ । जस्तै. बाढी, कटानी, हावाहुरी, आगलागी, खडेरी, शितलहर, महामारी, किट आतंक, छाडा गाई गोरु यस ठाउँमा बाढी ठूलो प्रकोपको रुपमा रहेको छ। २०५४, २०६४, २०७८, २०८१ साल देखि साउन, भदौ, असोज महिनामा प्रत्येक बर्ष यस बस्तीमा सबै घर परिवार हरुलाई र त्यहाँका जमिन कटानी, पटानी धान बाली डुवान गरी नष्ट गरेको पाइन्छ । हावाहुरीले समुदायको घरको छाना उडाएर नष्ट गरेको पाइन्छ। खडेरी अन्न बाली तरकारी बाली मा उत्पादनमा कमि रहेको पाइन्छ। शितलहरले बाली नष्ट गरेको पाइन्छ। माहामारीले स्वास्थ्यामा समस्य र औषधीको कमि रहेको पाइन्छ। किरा आंतकले प्रत्येक बर्ष बाली नष्ट गरेको उाइन्छ। छाडा गाई गोरुले २०७२ साल देखि हाल सम्म धान बाली, गहुँ बाली मा क्षति गरेको पाइन्छ।माथि उल्लेखित प्रकोप बाट बाँच्नको लागि घरको पाँडामा, सडकमा बस्दा खाना, स्वास्थ्यमा समास्य पारेको पाइन्छ। यस अवस्थामा बेस लुगा कपडा, गा.वि.स. चामल, दाल र खानेकुरा को सहयोग गरेको पाइन्छ।

३.२.१. **प्रकोप सूचीकरण :**

१. बाढी
२. हावाहुरी
३. आगलागी
४. खडेरी
५. शितलहर
६. महामारी
७. जंगली जनावर आतंक
८. किट आतंक
९. छाडा गाई गोरु

३.२.२. प्रकोप स्तरीकरण तालिका:

प्रकोप	बाढी	हावाहुरी	आगलागी	खडेरी	शितलहर	महामारी	जंगली जनावर आतंक	किट आतंक	छाडा गाई गोरु
बाढी	X	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
हावाहुरी	X	X	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी
आगलागी	X	X	X	खडेरी	शितलहर	महामारी	आगलागी	किट आतंक	छाडा गाई गोरु
खडेरी	X	X	X	X	शितलहर	महामारी	खडेरी	किट आतंक	छाडा गाई गोरु
शितलहर	X	X	X	X	X	महामारी	शितलहर	किट आतंक	छाडा गाई गोरु
महामारी	X	X	X	X	X	X	महामारी	किट आतंक	छाडा गाई गोरु
जंगली जनावर आतंक	X	X	X	X	X	X	X	किट आतंक	छाडा गाई गोरु
किट आतंक	X	X	X	X	X	X	X	X	छाडा गाई गोरु
छाडा गाई गोरु	X	X	X	X	X	X	X	X	X
जम्मा	८	७	१	२	३	४	०	५	६
स्तर	१	२	८	७	६	५	९	४	३

विश्लेषण. यस घोडाघोडी नगर पालिका वार्ड नं.१२ खोपाँ शिवपुर समुदायमा विगत बर्ष देखि विभिन्न प्रकोपको जोखिममा विभिन्न बस्तु भाउ भएतपनि त्यहाँ छलफल गर्दा बाढि, हावाहुरी, छाडा गाई गोरु, आगलागी, खडेरी, शितलहर, महामारी, जंगलीजनावर आंतक, किट आंतक जस्ता प्रकोपहरुले खोपाँ (शिवपुरी) का मानिस तथा बाली, जग्गा कटनी, पटानी गर्दै आइरहेको पाइयो ।
यसरी सबै प्रकोपको एक आपसमा तुलना गर्दा वा क्षती वा असर गर्ने आवस्था हेर्दा सबै भन्दा बढि बाढीले असर गरेको हुदा बाढी पहिलो नंम्बरको प्रकोप पाइयो, दोस्रोमा हावाहुरी, तेस्रोमा छाडा गाई गोरु, चौथोमा किट आंतक, पाँचौ महामारी, छैठो शितलहर, सातौ खडेरी, आठौ आगलागी, नौ मा जंगली जनावर आंतक माथि उल्लेखित प्रकोप पहिलो, दोस्रो, तेस्रो जसले बढी क्षती गदै आइरहेको लाई नम्बर रहेको पाइयो ।

३.३.१. जीविकोपार्जनका उपायहरुको सूचीकरण

- कृषी
- ज्यालामजदुरी
- पशुपालन
- बैदेशिक रोजगार
- नोकरी
- ब्यापार

३. ३.२. जीविकोपार्जनका उपायहरुको स्तरीकरण:

जीविकोपार्जनका उपायहरु	*पशुपालन*	*व्यापार*	*नोकरी*	*ज्यालादारी*	*कृषि*	*बैदेशिक रोजगार*
पशुपालन	X	*व्यापार*	*पशुपालन*	*ज्यालादारी*	*कृषि*	*पशुपालन*
व्यापार	X	X	*व्यापार*	*ज्यालादारी*	*कृषि*	*व्यापार*
नोकरी	X	X	X	*ज्यालादारी*	*कृषि*	*नोकरी*
ज्यालादारी	X	X	X	X	*कृषि*	*ज्यालादारी*
कृषि	X	X	X	X	X	*कृषि*
बैदेशिक रोजगार	X	X	X	X	X	X
जम्मा अंक	२	३	१	४	६	०
स्तर	४	३	५	२	१	६

विश्लेषण: खोपाँ (शिवपुर) समुदायले पशुपालन, व्यापार, नोकारी, ज्यालामजदुरी, कृषि र बैदेशिक रोजगर गरी आफ्ना जिवन यापन गरी रहेको पाइयो माथि उल्लेखित जिवन यापनका उपाएमा खोपाँ (शिवपुर)का मानिस सबै भन्दा बढी कुन स्रोतमा निर्भर छन् । भन्दा क्रमश. कृषि पहिलो, ज्यालामजदुरी दोस्रो, व्यापर तेस्रो, पशुपालन चौथो, नोकारी पाँचौ, बैदेशिक रोजगर छैठौं मा यसै गरी आफ्ना जिवनयापन गरी रहेका पाइयो ।

३.४. प्रकोप पात्रा

विवरण	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
बाढि	पहिले												
	अहिले												
हावाहुरी	पहिले												
	अहिले												
छाडा गाई गोरु	पहिले												
	अहिले												
किट आतंक	पहिले												
	अहिले												

विश्लेषण: खोपाँ (शिवपुर) समुदायमा ३० बर्ष पहिले र अहिले बाढिको अवस्था बारे बुझ्दा पहिले असार, साउन र भदौ अहिले साउन, भदौ र असोज सुरुमा हुने गऐको हावाहुरी ३० बर्ष पहिले चैत्र, वैशाख र जेष्ठ हुने गरेको अहिले चैत्र, वैशाख, जेष्ठ र असार तेस्रो हप्ता सम्म हुने गरेको , छाडा गाई गोरु, पहिले थिएनन् अहिले बाह्रै महिना हुने गरेको पाइयो । किरा आंतक पहिले असार, साउन र भदौमा हुने गरेको, अहिले असार, साउन, भदौ र असोज अनि किरा अलिअलि बाह्रै महिना हुने गरेको पाइयो ।

३.५. परिवर्तित मौसमी पात्रो:

विवरण	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	समयावधि र फरक पर्ने कारण
मनसुन वर्षा	पहिले													
	अहिले													
हिउदे वर्षा	पहिले													
	अहिले													
गर्मी	पहिले													
	अहिले													

विवरण	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	समयावधि र फरक पर्ने कारण
जडो	पहिले													
	अहिले													

विश्लेषण: खोपाँ(शिवपुर) समुदायमा ३० बर्ष पहिले र अहिले मौसमि परिवर्तन जस्तै. पानी मनसुन पहिले आधा जेष्ठ देखि भदौ पुरै हुने गरेको अहिले असार, साउन, भदौ र असोज पुरै हुने गरेको पाइयो, हिउदे बर्ष पहिले पुष देखि माघ पुरै हुने गरेको अहिले माघ र फागुन मा हुने गरेको पाइयो । गर्मि पहिले फागुन, चैत्र र बैशाख पुरै हुने गरेको अहिले फागुन, चैत्र, वैशाख, जेष्ठ, असार, साउन र भदौ पुरै हुने गरेको पाइयो । जाडो पहिले कार्तिक, मंसिर, पुष, माघ, फागुन र चैत्र अहिले मंसिर आधा देखि पुष, माघ पुरै हुने गरेको पाइयो ।

३.६. परिवर्तित कृषि पात्रो वा बाली पात्रो:

विवरण	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	समयावधि र फरक पर्ने कारण
धान रोप्ने	पहिले													
	अहिले													
धान काट्ने	पहिले													
	अहिले													
गहुँ छर्ने	पहिले													
	अहिले													
गहुँ काट्ने	पहिले													
	अहिले													
तोरी रोप्ने	पहिले													
	अहिले													
तोरी कट्ने	पहिले													
	अहिले													

विवरण	समय	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पुष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	समयावधि र फरक पर्ने कारण

विश्लेषण: खोपाँ (शिवपुर) समुदायले जिवनयापन गरी रहेको कृषि कार्यमा धान रोप्ने ३० बर्ष पहिले असार देखि साउन पुरै रोप्ने गरेको र अहिले जेष्ठ दोस्रो हप्ता देखि असार आधा महिनामा रोपई सकिएको पाइयो ।र अकाशको पानीको भरमा धान रोप्ने गरेकोले लामो समय सम्म रोपई गरेको अहिले सिँचाइको व्यावस्था रहेकोले छिटो कम समयमा रोपाई सकिएको पाइयो । धान काट्ने पहिले असोजको पहिलो हप्ता देखि कार्तिक पुरै अहिले भदौ लास्ट देखि असोज आधामा सकिएको पाइयो गहुँ छर्ने पहिले मंसिरमा अहिले कार्तिक आधामा देखि मंसिर आधामा छरेर सकिएको पाइयो ।गहुँ काट्ने पहिले वैशाख अहिले चैत्र आन्तिम देखि वैशाख पहिलो हप्तामा सकिएको पाइयो । तोरी छर्ने पहिले असोजमा र अहिले भदौको अन्तिम हप्ता देखि असोज को आधा सम्म छरेको पाइयो । तोरी काट्ने पहिले फागुन मा अहिले माघ पुरै महिना रहेको पाइयो ।

३.७. जीविकोपार्जन श्रोत निर्भर तालिका - लक्षित समूह छलफल

जीविको पार्जनका उपायहरु	प्राकृतिक			मानवीय	भौतिक	आर्थिक	सामाजिक	विद्यमान प्रकोपले पार्नसक्ने असर (अनुमानित)
	जल	जमिन	जङ्गल					
कृषि	*वोरिङ्ग, मोटर, खोपा नदि र नाला*	*बलौटे , चिम्टाउले*	*दाउरा , घाँस झारु माटो पात*	*कृषि प्रविधिक*	*जग्गा*	*पैसा, खदमल र विषदी*	*खोपा समुदाय*	*६० बिघा धानवाली नाष्टा हुन सक्ने*
ज्यालामजदुरी	*वोरिङ्ग, मोटर, खोपा नदि र नाला*	*बलौटे , चिम्टाउले*	*दाउरा , घाँस झारु माटो पात*	*कृषि प्रविधिक*	*जग्गा*	*पैसा, खदमल र विषदी*	*खोपा समुदाय*	*६० बिघा धानवाली नाष्टा हुन सक्ने*

व्यापार	*वोरिङ्ग, मोटर, खोपा नदि र नाला*	*बलौटे , चिम्टाउले*	*दाउरा , घाँस झारु माटो पात*	*कृषि प्रविधिक*	*जग्गा*	*पैसा, खदमल र विषदी*	*खोपा समुदाय*	*६० बिघा धानवाली नाष्टा हुन सक्ने*

विश्लेषण: खोपाँ (शिवपुर) समुदायका अधिकंस मानिसहरुले कृषि धान, गाहुँ, तोरी, मसुरो, तरकारी खेती गरी जिवन यापन गरि रहेको पाइयो । यस कृषि गर्नका लागि बारिङ्ग, मोटर, खोपाँ नाला को पानी प्रयोग गरेको पाइयो । ज्यालादरीमा पनि जल, जमिन, जंगलको आवश्यकता गरेको पाइयो ।

क) महिला पुरुष कार्यबोझ विश्लेषण (Activity Clock for workload) :

क.सं.	महिलाहरुले गर्ने कामको विवरण	समय	क.सं.	पुरुषहरुले गर्ने कामको विवरण	समय
१.	*सरसफाइ आगो वाल्ने खाना पकाउने*	*विहना* *५ देखि ८ वजे*	*१.*	*सरसफाई, गाईगोरु सार्ने, हलो जोत्ने, सानी लगाउने, नास्ता खाने*	*विहाना ५ देखि ८ वजे*
२.	*गाईगोरु सार्ने वालवालिका लाई सरसफाई खाना खुवाउने*	*८ देखि ९ वजे*	*२.*	*खाना खाने, आराम गर्ने*	*८ देखि १० वजे*
३	*वालवालिका लाई स्कुल पठाउने*	*९ देखि ९: ३० वजे*	*३*	*खेतमा काम गर्ने, वजार जाने*	*१० देखि १२ वजे*
४	*खाना खाने, भाडाकुडा धुने, कपडा धुने*	*१० : १२ वजे*	*४*	*गोरु भैसी पानी खुवाउने हेरचाह गर्ने*	*१२ देखि २ वजे*
५	*खेतको काम*	*१२ : २ वजे*	*५*	*गाई गोरुलाई गोठमा ल्याउने घाँस भुस गराउने*	*२ देखि ४ वजे*
६	*साँझा खानाको तयारी तथा घरको सरसफाई*	*३ : ४ वजे*	*६*	*गाई गोरु लाई सरसफाई*	*४ देखि ६ वजे*

७	*खाना पकाउने*	*४ वजे*	*७*	*मनोरञ्जन, खाना खाने, होमर्क मा सहयोग, भोलिको कामको योजना र सुत्ने*	*६ देखि ८ वजे*
८	*खाना खाने, खुवाउने*	*६ वजे*			
९	*बच्चाको गृहार्काय विस्तारा वनाउने*	*७ वजे*			
१०	*योजना बनाउने र सुत्ने*	*९ वजे*			

विश्लेषण: पुरुष भन्दा महिलाको कार्यबोझ बढि देखिको छ । किनभने पुरुषले घर बाट टाढा गएर काम गर्नु पारेको हुनाले महिलामा बढि कार्य बोझ रहेको छ । माहिलाले बिहानाको खाना पकाउने देखि लिएर घर बहिरा खेतमा काम गर्न, गाई गोरु लाई घाँस हाल्ने, घाँस काट्ने देखि लिएर पुरै जिम्मेवारी समाल्ने गर्नु पारेकोले माहिला लाई बढि कार्यबोझ हुने गरेको पाइयो ।

ख) महिला/पुरुष पहुँच र नियन्त्रण मापन वा नक्सांकन औजार

स्रोतहरु (समुदायमा छलफलबाट आएका स्रोतहरु)	जनजाती महिला		जनजाती पुरुष		क्षेत्री/ब्राह्मण महिला		क्षेत्री/ब्राह्मण पुरुष	
	पहुँच	पहुँच	नियन्त्रण	पहुँच	नियन्त्रण	पहुँच	नियन्त्रण	पहुँच
जग्गा	√	√	√	√	√	X	√	√
पानी	√	√	√	√	√	√	√	√
वन	√	√	√	√	√	√	√	√
कृषि	√	√	√	√	√	√	√	√
पशुपालन	√	√	√	√	√	√	√	√

नेटवर्क	√	√	√	√	√	√	√	√
व्यापार व्यवसाय	√	√	√	√	√	√	√	√

विश्लेषण : खोपाँ (शिवपुर) समुदायमा लैगिङ्ग तथा सामाजिक समावेशीकरणका दृष्टिले समुदायमा जानजाति महिला र पुरुषहरुको स्रोतमा जग्गा, पानी, वन, कृषि, पशुपालन, नेटर्वोक र व्यापार व्यवसाय मा पहुँच र नियन्त्रण बराबर रहेको पाइयो ।

३.९. रोटी चित्र र सरोकारवालाहरूको रजिष्टर

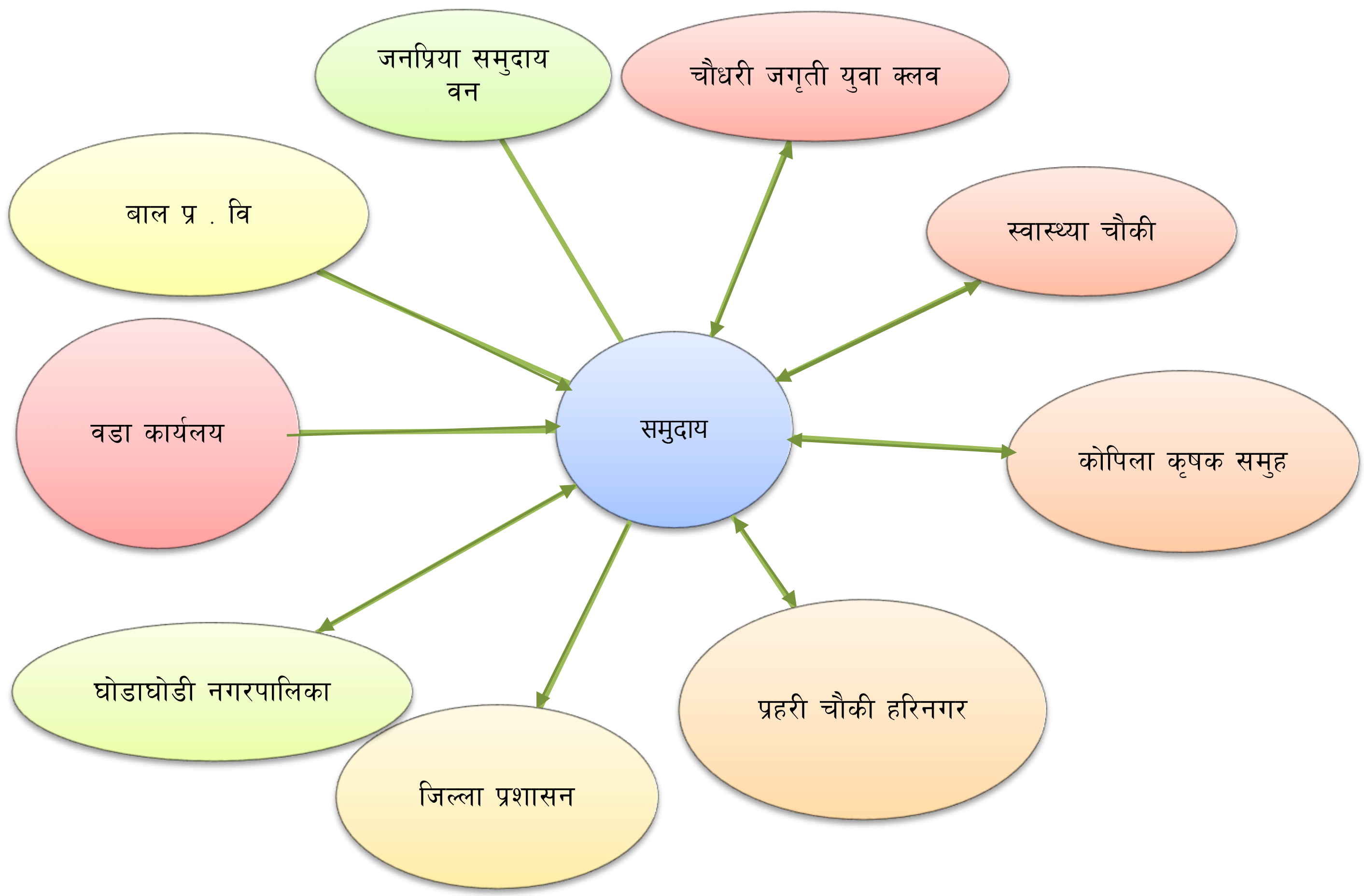

विश्लेषण: यो सरोकारवाला रेखाचित्रले शिवपुर समुदाय र वडा कार्यालय, नगरपालिका, स्वास्थ्य चौकी, युवा क्लब, वन समूहलगायत संस्थाबीचको अन्तरसम्बन्ध देखाउँछ। दोहोरो र बाक्लो बाणले शिवपुर समुदायसँगको पारस्परिक र बलियो समन्वय, सहयोग र निर्भरता स्पष्ट रूपमा झल्काउँछ।

सरोकारवालाहरूको रजिष्टरः

सेवा प्रदायक निकायहरु संघ संस्था, कार्यालय	**सम्पर्क व्यक्ति, पद र नम्बर**	**संस्थाले प्रदान गर्ने मुख्यमुख्य सेवा तथा भुमिकाहरु**	**विपद् पूर्व गर्न सक्ने कार्यहरु**	**विपद्को अवधिमा गर्न सक्ने कार्यहरु**	**विपद् पश्चात गर्न सक्ने कार्यहरु**
जनप्रिया समुदायक वन	*अध्यक्ष सुरेश चौधरी ९७६९३९३३०७*	*घाँस, माटो, दाउर, पात र काठ*	*आर्थिक सहयोग*	*सुचाना उद्धर*	*डटा संकलन राहत*
चौधरी जगृती युवा कलव	*अर्जुन चौधरी अध्यक्ष*	*स्वास्थ्या सेवामा पहुँच*	*आर्थिक सहयोग*	*सुचाना उद्धर*	*डटा संकलन राहत*
वडा अध्यक्ष	*रामदुलारे चौधरी*	*जन्मदर्ता विभिन्न सिफारिस मृत्युदर्ता विवाह दर्ता*	*सुचना*	*उद्धर*	*डटा संकलन राहत*
नगरपालिका	*मेयर खडाक रावत उपमेयर गुलिया देवि चौधरी*	*जन्मदर्ता विभिन्न सिफारिस मृत्युदर्ता विवाह दर्ता*	*सुचना*	*उद्धर*	*डटा संकलन राहत*

३.१०. सामाजिक नक्साङ्कन (प्रकोप, संकटासन्नता र क्षमता नक्सा):

प्रकोप	संकटासन्न तत्वहरु	जोखिमको अवस्था	सम्भावित समाधानका उपायहरु	कैफियत
बाढी	सबै घरधुरी ३० विगहा जमिन १६५ जना	१२ जना अपांगता भएका व्यक्ति २ गर्भवती महिला १० जना घाईते हुन सक्ने । १ काठको पुल भत्किन सक्ने । २० मि बाटो भत्कीन सक्ने ।	तटबन्ध गर्ने, खोज तथा उद्धार टोली गठन र तालिम, सा.वि.व्य.स गठन र बगर खेति ।	
हावहुरी	२० देखि २५ छाना उडाउन	२० जना घाईते हुन सक्ने ।	बिलियो गरि छाना बनाउने ।	
छाडा गाईगोरु	६० विगहाको धान, २० विगहाको तोरी, ४० विगहाको गहुँ	२ देखी ३ जना घाईते हुन सक्ने ।	छाडा गाईगोरुको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने ।	

ख. क्षमता तथा स्रोत विश्लेषण

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
भौतिक स्रोत					
पुल	पक्की पुल	१	गाडी हिड्न सक्ने	बिग्रेको	बनाउनुपर्ने
	होमपाइप	४	गाडी हिड्न सक्ने		
	काठे पुल	२	गाडी हिड्न सक्ने		
सडक	ग्रावेल	३	गाडी हिड्न सक्ने		
	पक्की	१	गाडी हिड्न सक्ने		
बाँध	छैन				
विद्यालय भवन	श्री बाल प्रा. वि.	१	१० कोठा १०० जना		
सुरक्षित आवास तथा स्थान	छैन				
सामुदायिक चर्पी	छैन				
ग्रमीन माहिला स्वास्थ्या कार्यकर्ता	राजकुमरी	१	महिला स्वयम्सेविका		
सञ्चारका साधन	मोबइल	२००			
यातायातका साधन	मोटरसाइकल, टेक्टर र साइकल	६०			

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
पूर्वसूचना प्रणाली		छैन			
लाइफ ज्याकेट	छैन				
डुङ्गा	छैन				
....					
मानवीय स्रोत					
आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त जनशक्ति	छैन				
विपद् प्रतिकार्यसम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति	छैन				
तालिम प्राप्त पौडीबाज	छैन				
तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	छैन				
ग्रामीण महिला स्वास्थ्य कार्यकर्ता	**राजकुमारी चौधारी**	**१ महिला स्वयंमसेविका**			

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
....					
....					
सामाजिक स्रोत					
सामुदायिक भवन		१			
पाटी पौवा	छैन				
खानेपानी वितरण धारा					
मठ मन्दिर	छैन				
....					
....					
सामाजिक संरचना					
महिला/आमा /अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको समूह	छैन				
आयआर्जनमा सक्रिय महिला समूह		३			
शैक्षिक अवस्था (म/पु)	महिला– १५ **पुरुष** – २०				

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
व्याचुलर					
+२					
आर्थिक स्रोत					
व्यापार व्यवसाय		**५**			
उद्योग कलकारखाना	**छैन**				
नोकरी		**१**			
बचत समूह		**५**			
विपद् व्यवस्थापन कोष	**छैन**				
बैंक तथा वित्तीय संस्था	**छैन**				
....					
....					
प्राकृतिक स्रोत					
खेतीयोग्य भूमि		६० बिघा			
अन्य (उल्लेख गर्नु पर्नेछ)					
निजी ताल तलैया		२			
प्राकृतिक धारा वा मूल					
कुलो		२			

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
नदीनाला		१			
तलिम प्राप्त कृषि प्राविधिक		छैन			
शिक्षक		३			
कर्मचारी		१			
स्वयंमसेवक		०			
सिकर्मी		१०			
डाकर्मी		२			
समुदायक भावन		१			
माहिला समुह	डाफे माहिला, सयपत्री माहिला, आमा माहिला, लाली गुराँस	४			
वन		२५ हेक्टर			
नदि		१			
कुलो		२			
पोखरी		२			
सिचाँइको साधन स्रोत					
वन जंगल (हेक्टर)वा रोपनी		२५ हेक्टर			

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	सङ्ख्या (कति)	क्षमता	अवस्था	कैफियत (के गर्ने)
खेर गइरहेको जमिन		**५ बिघा**			

३.११. जलवायु परिवर्तन - लक्षित समूह छलफल

क्र. सं.	समस्या *(तल उल्लिेख गरिएका बुँदा उदाहरण मात्र हुन्)*	३० वर्ष अगाडिको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	कारण	सम्भावित समाधानका उपाय	कैफियत
१	बाढि	बढेको थियो	ढुबन धेरै गर्ने, पटानी गर्ने र जग्गा कट्ने	नदीको सतह माथि भएको पानी निकासको लागि वाटो बन्दा भएको	वृक्ष रोपण गर्ने, तट्वन्ध गर्ने, जताभवी खेत खानजोत गर्ने	
२	हावाहुरी	*पहिले जस्तै*	*क्षेती धेरै गर्ने*	टिनको छाना भएको करणले	वलियो सँग छानाहरु वाध्ने	
३	छाडागाई गोरु	देखा परेना पहिले	विगत १० बर्ष देखि वढी छाडागाई गोरुले नोक्सान	हेरचाह नगर्नेले	हेरचाह गर्ने जथाभवी नछोड्ने र गौशालाहरु बनाउने	
४	कृषि	उत्पादनमा कमी	उत्पादन बढेको	प्रविधिको प्रयोग गारी कृषि गर्ने	–	
५	स्वास्थ्या समस्या	वातावारण प्रदुषण	स्वास्थ्या समस्या वढी देखिएको	मानविय करण	–	

विश्लेषण: तालिकाअनुसार लक्षित समुदाय बाढी, हावाहुरी, छाडा गाईगोरु, कृषि र स्वास्थ्य समस्याबाट प्रभावित छ। नदी सतह बढ्नु, वन विनाश, प्रविधिको अव्यवस्थित प्रयोग र मानवीय क्रियाकलाप प्रमुख कारण हुन्। समाधानका लागि वृक्षारोपण, जनचेतना र दिगो अभ्यास आवश्यक देखिन्छ।

३.१२. घैंटे चित्र :

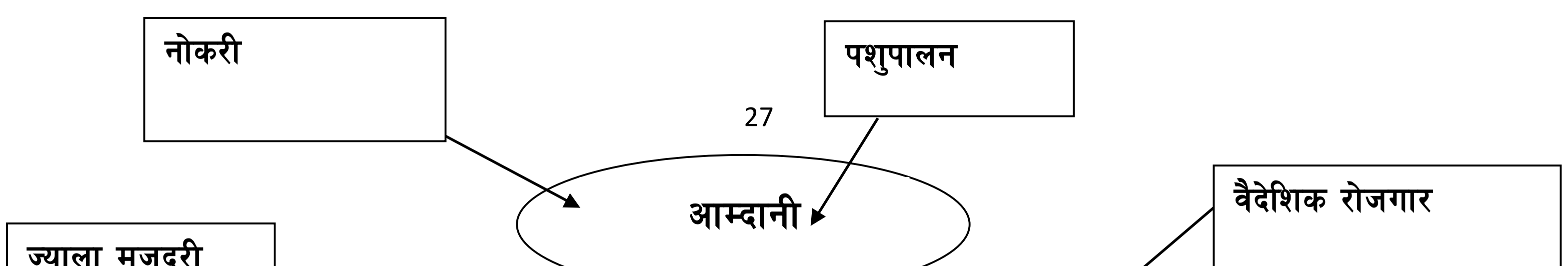

विश्लेषण: घो.न.पा. १२ खोपाँ (शिवपुर) समुदायका मानिसहरुले कृषि, व्यापार, ज्यालादरी, पशुपालन, नोकारी र वैदेशिक रोजगर गरी आम्दानी गरी रहेको पाइयो । ती मध्य, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, विधुत् महसुल, संचार, यातायात,खाधान्न, विषदी, लत्ताकपडा आवश्यक खर्च रहेको पाइयो भने अनावश्यक खर्च देखासेखि, मध्यपान, धम्रपान, जाँडरक्सि, महँगो विवाह, महँगो पुजा, मेकपको सामन रहेको पाइयो । आम्दानी गरी कचत गर्ने समुह कृषक समुह, लघुवित्त, डाँफे महिला कृषक समुह, बेस गाउँ समिति समुह, सहकारी, कोपिला कृषक समुह, खुद्रुकेमा बचत पनि गरी रहेको पाइयो ।

३.१३. प्रकोप जीविकोपार्जन प्रभाव तालिका(३ उच्च, २ मध्यम र १ न्यून)

प्रकोप	कृषि			ज्यालादारी			पशुपालन			व्यापार			रेमिटान्स		
	३	२	१	३	२	१	३	२	१	३	२	१	३	२	१
वाढी	√				√		√				√				√
छाडागाई गोरु	√				√			√			√				√
हावाहुरी	√				√				√			√			√
जंगली जनावरको आतंक			√			√			√			√			
शितलहर	√														
किट आतंक	√														

विश्लेषण : खोपाँ (शिवपुरी) समुदायमाले आफ्नो जिविकोपार्जन गर्ने उपाय कृषि, धान, गहुँ, तोरीमा बढिले उच्च प्रभाव असर पारेको छाडागाई गोरु उच्च प्रभाव, हावाहुरी उच्च जंगली जनावर न्यून, शितलहर, उच्च कित आंतक, उच्च असर प्रभाव पारेको पाइयो । ज्यालदारीमा बढिले मध्यम असर, छाडागाई गोरु ले मध्यम, हावाहुरीले मध्यम जंगली जनावर न्यून, शितलहरले प्रभाव परेको छैन । पशुपालनमा गोरु, भैसी, बाख्रा, सुंगुर, कुखुर, हाँस, जास्तामा बबढिले उच्च हावहहुरी न्यून, जंगली जनवार न्यून प्रभाव पारेको रहेको पाइयो व्यापारमा बाढिले मध्यम प्रभाव पारेको छाडागाई गोरु मध्यम, जंगली जनावर मध्यम र रेमिटान्समा सबै प्रभाव पारेको रहेको पाइयो ।

३.१५. समस्या वृक्ष विश्लेषण :

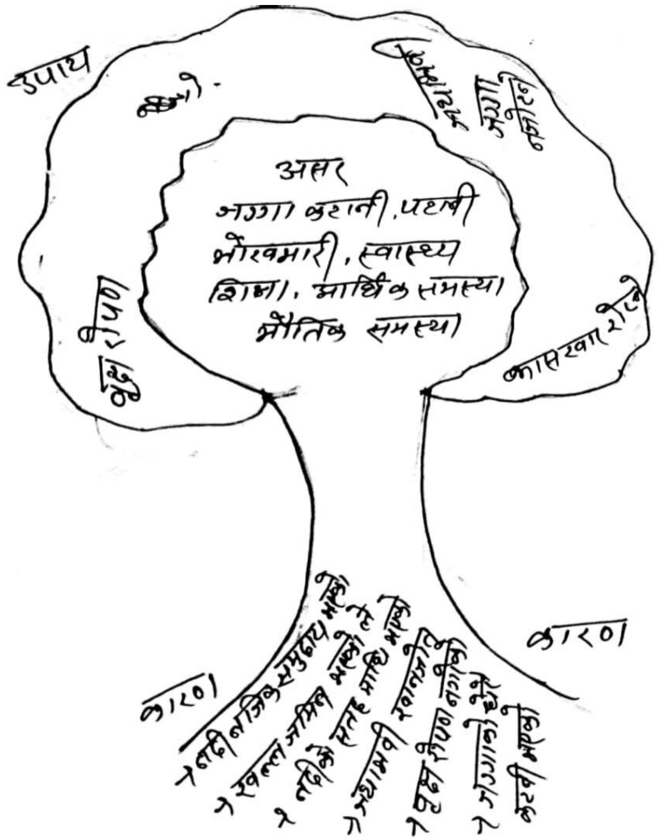

विश्लेषणवृक्ष चित्रले लक्षित समुदायमा विद्यमान बहुआयामिक समस्याहरूको गहिरो विश्लेषण प्रस्तुत गर्दछ। वृक्षको केन्द्र भागमा देखाइएका गरिबी, बेरोजगारी, स्वास्थ्य, शिक्षा, आवास, आर्थिक तथा सामाजिक समस्या आपसमा घनिष्ट रूपमा जोडिएका छन्। यी समस्याहरूको मूल जरा अशिक्षा, सीमित रोजगारीका अवसर, सीप र प्रविधिको अभाव, कमजोर संस्थागत सेवा, प्राकृतिक स्रोतको दिगो व्यवस्थापन नहुनु तथा न्यून आयस्तरजस्ता कारणहरू हुन्। जराबाट उत्पन्न यी कारणहरूले समुदायको उत्पादनशीलता घटाएको छ र जीवनस्तर कमजोर बनाएको छ। यसको परिणामस्वरूप हाँगातर्फ स्वास्थ्य अवस्था कमजोर हुनु, बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच घट्नु, सुरक्षित आवासको अभाव, सामाजिक असमानता बढ्नु तथा आर्थिक निर्भरता तीव्र हुनुजस्ता असरहरू देखिन्छन्। समग्रमा, समस्या नभई अलग–अलग समस्याहरू वृक्षले– समन् र दिगो पार्दै स्पष्ट रहेको गाँसिएका एकअर्कासँगवित समाधानको आवश्यकता औँल्याउँ

३.१६ प्रणाली नक्साङ्कन/विश्लेषण तालिका

३.१६.१ रणनीति तथा प्रणालीगत अवरोध विश्लेषण

क) विषयगत क्षेत्र : जीविकोपार्जन

जीविकोपार्जनका रणनीतिहरु	**आवश्यक पर्ने स्रोतहरु**	**प्रणालीगत अवरोध** (हालको समस्या) (स्रोतहरुमा पहुँच र यसको उपभोगमा)	**स्रोतहरुमा प्रकोपको प्रभाव**	**समाधानका उपायहरु** (प्रणालीगत अवरोध कम गर्ने उपाय, विपद्को प्रभाव कम गर्ने उपाय)
कृषि	जमिन, जल, मलखाद, विषादी र ज्ञान शिप	म्लखाद समयमा नपाएको, पानी समस्या, सिचाई, मिटरको समस्या, ज्ञान शिप	कटानी, पटानी, धिमिलो विद्युत, बत्ति बन्द हुनु	तटबन्ध, बृक्षा रोपण, कृषि, ज्ञान शिप सम्बन्धि तालिम
ज्यालमजदुरी	जमिन, जल, मलखाद, विषादी र ज्ञान शिप	ज्ञान शिप		तलिमको व्यवस्था गर्ने ।
व्यापार	ऋार्थिक र ज्ञान शिप	ज्ञान शिप नहुनु, अर्थिक समस्या		

४.२.१ जनचेतनामूलक तथा क्षमता अभिवृद्धिका क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप (के गर्ने)	कहाँ गर्ने	कति गर्ने	कहिले गर्ने	कसरी गर्ने	मुख्य जिम्मेवार	अनुमानित बजेट	स्रोत	
								आन्तरिक	वाह्य
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	सा.वि.व्य.स र कार्यदल गठन	खोपा समुदाय	१ पटक	२०८२/२०८३	वडा कार्यलय, घोडाघोडी न.पा र समुदाय	समुदाय	२०००	समुदाय	वडा कार्यलय, एमरेड परियोजना र घोडाघोडी न.पा
	सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामुल कार्यक्रम गर्ने	खोपा समुदाय	१ पटक	२०८२/२०८३	वडा कार्यलय, घोडाघोडी न.पा र समुदाय	सा.वि.व्य.स	३०००	समुदाय	वडा कार्यलय, एमरेड परियोजना र घोडाघोडी न.पा

४.२.२ अल्पीकरणका क्रियाकलापहरु (नीतिगत सहित)

विषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप (के गर्ने)	कहाँ गर्ने	कति गर्ने	कहिले गर्ने	कसरी गर्ने	मुख्य जिम्मेवार	अनुमानित बजेट	स्रोत	
								आन्तरिक	वाह्य
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	वृक्षा रोपण	खोपा समुदाय	१ पटक	२०८२/२०८३	वडा कार्यलय, घोडाघोडी न.पा र समुदाय	समुदाय	२०००००	समुदाय	वडा कार्यलय, एमरेड परियोजना र घोडाघोडी न.पा
	तटबन्ध निर्माण	कान्द्रा नदी	२०० देखि ५०० मि	२०८२/२०८३	समुदाय सबै मिलि	भलमन्सा	१ करोड	समुदाय	वडा कार्यलय, एमरेड परियोजना, सरोकारवाला निकाय र घोडाघोडी न.पा

४.२.३ आपतकालीन पूर्वतयारीका क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र	क्रियाकलाप (के गर्ने)	कहाँ गर्ने	कति गर्ने	कहिले गर्ने	कसरी गर्ने	मुख्य जिम्मेवार	अनुमानित बजेट	स्रोत	
								आन्तरिक	वाह्य
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	विपद् आउनु पुर्व समुदायलाई खबर गर्ने	खोपा समुदाय	१ पटक	२०८२/२०८३	समुदाय संग सहकार्य गरेर	सा.वि.व्य.स			सरोकारवाला निकाय

	सुरक्षित स्थान पहिचान गर्ने	खोपा समुदाय	१ पटक	२०८२/२०८३	समुदाय संग सहकार्य गरेर	सा.वि.व्य.स			सरोकारवाला निकाय

४.२.४ विपद् अवधिमा गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र	**क्रियाकलाप (के गर्ने)**	**कहाँ गर्ने**	**कति गर्ने**	**कहिले गर्ने**	**कसरी गर्ने**	**मुख्य जिम्मेवार**	**अनुमानित बजेट**	**स्रोत**	
								आन्तरिक	**वाह्य**
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	खोज तथा उद्धार गर्ने	खोपा समुदाय	भएको घटनाको अवस्था अध्ययन गरेर	विपद्को अवधिमा	समुदाय र कार्यदल परिचालन गरेर	सा.वि.व्य.स र कार्यदल		सा.वि.व्य.स र कार्यदल	घोडाघोडी न.पा र सरोकारवाला निकाय
	घाईतेलाई प्राथमिक उपचार गर्ने	खोपा समुदाय	घाईतेको पहिचान गरेर	विपद्को अवधिमा	प्राथमिक उपचार कार्यदल परिचालन गरेर	प्राथमिक उपचार कार्यदल		सा.वि.व्य.स र कार्यदल	घोडाघोडी न.पा र सरोकारवाला निकाय

४.२.५ विपद् पश्चात पुनर्लाभका लागि गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरु

विषयगत क्षेत्र	**क्रियाकलाप (के गर्ने)**	**कहाँ गर्ने**	**कति गर्ने**	**कहिले गर्ने**	**कसरी गर्ने**	**मुख्य जिम्मेवार**	**अनुमानित बजेट**	**स्रोत**	
								आन्तरिक	**वाह्य**
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	घाईतेको उपचारका लागी अस्पताल पठाउने ।	खोपा समुदाय	घाईते सबैलाई ।	ततकाल	विपद् व्यवस्थापन कोष र सरोकारवाला निकायहरु संग सहयोग माग्ने ।	सा.वि.व्य.स र कार्यदल		सा.वि.व्य.स, कार्यदल र घाईते व्यक्ति परिवार	घोडाघोडी न.पा र सरोकारवाला निकाय
	वाढीले कटान र पटान गर्ने ठाउँमा तटबन्ध र वृक्षारोपण गर्ने ।	खोपा समुदाय	१ पटक	२०८२/२०८३	वडा कार्यलय, घोडाघोडी न.पा र समुदाय	समुदाय	२०००००	समुदाय	वडा कार्यलय, एमरेड परियोजना र घोडाघोडी न.पा

अनुसूची

१. घरधुरी विवरण
२. संकटासन्न घरधुरी विवरण
३. सामुदायिक विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण
४. कार्यदलको विवरण

१. घरधुरीको विवरण:

घरधुरी ID	घरमुलिको नाम	घरधुरी ID	घरमुलिको नाम	घरधुरी ID	घरमुलिको नाम
KAI-GHO-KHO-44	ऐतवारी चौधरी	KAI-GHO-KHO-5	सुदामा कुमार चौधरी	KAI-GHO-KHO-32	छेदु लाल चौधरी
KAI-GHO-KHO-56	कन्हैया लाल डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-97	जगत बहादुर चौधरी	KAI-GHO-KHO-27	विजय चौधरी
KAI-GHO-KHO-3	सन्तराम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-65	तेज राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-77	पति राम डगौरा
KAI-GHO-KHO-51	बिन्ती राम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-48	राजेश चौधरी	KAI-GHO-KHO-83	बिर बहादुर चौधरी
KAI-GHO-KHO-73	प्रेम बहादुर चौधरी	KAI-GHO-KHO-80	ऐतवारी डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-28	राम प्रसाद चौधरी
KAI-GHO-KHO-34	प्रेम लाल चौधरी	KAI-GHO-KHO-91	दुखी राम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-12	मोहन लाल डगौरा थारु
KAI-GHO-KHO-20	जुग राम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-55	खुसी राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-67	परदेशु डगौरा
KAI-GHO-KHO-94	खड्क चौधरी	KAI-GHO-KHO-81	अनिल चौधरी	KAI-GHO-KHO-4	काली चरण डगौरा
KAI-GHO-KHO-29	रुप लाल चौधरी	KAI-GHO-KHO-30	बधु राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-93	शान्ति चौधरी
KAI-GHO-KHO-7	कृष्ण चौधरी	KAI-GHO-KHO-70	राज कुमार चौधरी	KAI-GHO-KHO-95	महंगी देवी चौधरी
KAI-GHO-KHO-108	धनी राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-50	नारायण दास चौधरी	KAI-GHO-KHO-63	खुसी राम चौधरी
KAI-GHO-KHO-68	जमुना चौधरी	KAI-GHO-KHO-31	भुखाली चौधरी	KAI-GHO-KHO-64	राम लाल डगौरा
KAI-GHO-KHO-47	कृष्ण अवतार चौधरी	KAI-GHO-KHO-62	अमन चौधरी	KAI-GHO-KHO-57	आशु चौधरी
KAI-GHO-KHO-23	लौटन डगौरा	KAI-GHO-KHO-13	जितराम चौधरी	KAI-GHO-KHO-104	राम चरण डगौरा
KAI-GHO-KHO-9	नारायण दास चौधरी	KAI-GHO-KHO-110	पाली राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-96	लहानु डगौरा
KAI-GHO-KHO-6	राम दास चौधरी	KAI-GHO-KHO-45	शिव कुमार उमर	KAI-GHO-KHO-92	रोहन चौधरी
KAI-GHO-KHO-105	फगु राम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-89	फूल कुमारी चौधरी	KAI-GHO-KHO-52	राम बहादुर चौधरी
KAI-GHO-KHO-99	राजेश चौधरी	KAI-GHO-KHO-58	चन्द्र बहादुर चौधरी	KAI-GHO-KHO-40	बाबु राम चौधरी
KAI-GHO-KHO-53	सुनील चौधरी	KAI-GHO-KHO-39	पर्णा कुमार चौधरी	KAI-GHO-KHO-107	बल बहादुर खत्री

KAI-GHO-KHO-82	भोडु डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-42	सोनु राम डगौरा	KAI-GHO-KHO-109	छोटे लाल डगौरा थारु
KAI-GHO-KHO-61	मिथुन चौधरी	KAI-GHO-KHO-46	बिक्रम चौधरी	KAI-GHO-KHO-112	जगत राम चौधरी
KAI-GHO-KHO-21	सम्भु चौधरी	KAI-GHO-KHO-16	डण्डी राम डगौरा	KAI-GHO-KHO-72	विश्राम चौधरी
KAI-GHO-KHO-85	खोज राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-25	फुलपाती डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-100	हर्क बहादुर धाथ
KAI-GHO-KHO-111	खोम प्रसाद चौधरी	KAI-GHO-KHO-78	सुरेश चौधरी	KAI-GHO-KHO-2	जनक बहादुर चौधरी
KAI-GHO-KHO-8	भालु राम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-49	दिनेश चौधरी	KAI-GHO-KHO-106	खड्क बहादुर चौधरी
KAI-GHO-KHO-54	प्रेम बहादुर डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-11	प्रकाश बहादुर चौधरी	KAI-GHO-KHO-43	नविन कुँवर
KAI-GHO-KHO-84	चुल्हु राम डगौरा	KAI-GHO-KHO-87	पर्शु राम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-88	लोहरी चौधरी
KAI-GHO-KHO-37	राजेन्द्र चौधरी	KAI-GHO-KHO-15	सीता राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-75	प्यारे लाल चौ
KAI-GHO-KHO-14	धनी राम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-60	राम किसुन चौधरी	KAI-GHO-KHO-19	चटक बहादुर चौधरी
KAI-GHO-KHO-22	राम कुमार चौधरी	KAI-GHO-KHO-1	जगदीश चौधरी	KAI-GHO-KHO-86	फूल कुमार चौधरी
KAI-GHO-KHO-33	भिखु राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-71	चन्द्र प्रकाश चौधरी	KAI-GHO-KHO-24	फूलराम चौधरी
KAI-GHO-KHO-103	मानपाती चौधरी	KAI-GHO-KHO-102	ग्रहामु डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-36	रुपलाल चौधरी
KAI-GHO-KHO-98	पञ्च राम डगौरा थारु	KAI-GHO-KHO-59	लाजु राम चौधरी	KAI-GHO-KHO-66	बिर बहादुर खत्री
KAI-GHO-KHO-38	राम दास चौधरी	KAI-GHO-KHO-17	चन्दन लाल चौधरी	KAI-GHO-KHO-18	सिंह बहादुर चौधरी
KAI-GHO-KHO-101	दरबारी चौधरी	KAI-GHO-KHO-90	भग्गी राम डगौरा	KAI-GHO-KHO-35	सीताराम चौधरी
KAI-GHO-KHO-76	सत्य नारायण चौधरी	KAI-GHO-KHO-69	चित्रराज चौधरी	KAI-GHO-KHO-74	सुखा राम चौधरी
KAI-GHO-KHO-26	गोपाल चौधरी	KAI-GHO-KHO-79	चक्र बहादुर बलायर		
KAI-GHO-KHO-41	बेच्छन चौधरी	KAI-GHO-KHO-10	सुमित चौधरी		

अनुसूची २ : संकटासन्न घरधुरी विवरण

घरधुरी ID	घरमुलिको नाम	घरधुरी ID	घरमुलिको नाम	घरधुरी ID	घरमुलिको नाम
44	ऐतवारी चौधरी	41	बेच्छन चौधरी	79	चक्र बहादुर बलायर
56	कन्हैया लाल डगौरा थारु	5	सुदामा कुमार चौधरी	10	सुमित चौधरी
3	सन्तराम डगौरा थारु	97	जगत बहादुर चौधरी	32	छेदु लाल चौधरी
51	बिन्ती राम डगौरा थारु	65	तेज राम चौधरी	27	विजय चौधरी

73	प्रेम बहादुर चौधरी	48	राजेश चौधरी	77	पति राम डगौरा
34	प्रेम लाल चौधरी	80	ऐतवारी डगौरा थारु	83	बिर बहादुर चौधरी
20	जुग राम डगौरा थारु	91	दुखी राम डगौरा थारु	28	राम प्रसाद चौधरी
94	खड्क चौधरी	55	खुसी राम चौधरी	12	मोहन लाल डगौरा थारु
29	रुप लाल चौधरी	81	अनिल चौधरी	67	परदेशु डगौरा
7	कृष्ण चौधरी	30	बधु राम चौधरी	4	काली चरण डगौरा
108	धनी राम चौधरी	70	राज कुमार चौधरी	93	शान्ति चौधरी
68	जमुना चौधरी	50	नारायण दास चौधरी	95	महांगी देवी चौधरी
47	कृष्ण अवतार चौधरी	31	भुखाली चौधरी	63	खुसी राम चौधरी
23	लौटन डगौरा	62	अमन चौधरी	64	राम लाल डगौरा
9	नारायण दास चौधरी	13	जितराम चौधरी	57	आशु चौधरी
6	राम दास चौधरी	110	पाली राम चौधरी	104	राम चरण डगौरा
105	फगु राम डगौरा थारु	45	शिव कुमार उमर	96	लहानु डगौरा
99	राजेश चौधरी	89	फूल कुमारी चौधरी	92	रोहन चौधरी
53	सुनील चौधरी	58	चन्द्र बहादुर चौधरी	52	राम बहादुर चौधरी
82	भोड्ु डगौरा थारु	39	पर्णा कुमार चौधरी	40	बाबु राम चौधरी
61	मिथुन चौधरी	42	सोनु राम डगौरा	107	बल बहादुर खत्री
21	सम्भु चौधरी	46	बिक्रम चौधरी	109	छोटे लाल डगौरा थारु
85	खोज राम चौधरी	16	डण्डी राम डगौरा	72	विश्राम चौधरी
111	खोम प्रसाद चौधरी	25	फुलपाती डगौरा थारु	100	हर्क बहादुर धन्त
8	भालु राम डगौरा थारु	78	सुरेश चौधरी	2	जनक बहादुर चौधरी
54	प्रेम बहादुर डगौरा थारु	49	दिनेश चौधरी	106	खड्क बहादुर चौधरी
84	चुल्हु राम डगौरा	11	प्रकाश बहादुर चौधरी	43	नविन कुँवर
37	राजेन्द्र चौधरी	87	पर्शु राम डगौरा थारु	88	लोहरी चौधरी
14	धनी राम डगौरा थारु	15	सीता राम चौधरी	75	प्यारे लाल चौ
22	राम कुमार चौधरी	60	राम किसुन चौधरी	19	चटक बहादुर चौधरी

33	भिखु राम चौधरी	1	जगदीश चौधरी	86	फूल कुमार चौधरी
103	मानपाती चौधरी	71	चन्द्र प्रकाश चौधरी	24	फूलराम चौधरी
98	पञ्च राम डगौरा थारु	102	ग्रहामु डगौरा थारु	36	रुपलाल चौधरी
38	राम दास चौधरी	59	लाजु राम चौधरी	66	बिर बहादुर खत्री
101	दरबारी चौधरी	17	चन्दन लाल चौधरी	18	सिंह बहादुर चौधरी
76	सत्य नारायण चौधरी	90	भग्गी राम डगौरा	35	सीताराम चौधरी
26	गोपाल चौधरी	69	चित्रराज चौधरी	74	सुखा राम चौधरी

अनुसूची ३ : सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको विवरण

क.स	नाम	पद	उमेर	जोखिममा रहेका सदस्य(हो वा होइन)	घरधुरी नं	लिङ्ग	जात/जातीयता	अपाङ्गता (हो वा होइन)	सम्पर्क नं
१	परदेशी चौधरी	अध्यक्ष	३९	हो	३८	महिला	जनजाति	होईन	९८२५६३७४८०
२	बल बहादुर खत्री	उपाध्यक्ष	४६	हो	१०७	पुरुष	ब्राह्मण/क्षेत्री	होईन	९८६३२३४७३०
३	प्रेम कुमारी चौधरी	सचिव	३७	हो	२१	महिला	जनजाति	होईन	९८२२१०००७१
४	शान्ति चौधरी	कोषाध्यक्ष	३०	हो	९३	महिला	जनजाति	होईन	९८२२६२५०००
५	पूजा चौधरी	सदस्य	२५	हो	८१	महिला	जनजाति	होईन	९७०१४०२७२७
६	शोभा चौधरी	सदस्य	२५	हो	५४	महिला	जनजाति	हो	९७०३५४०२५६
७	भिखु राम चौधरी	सदस्य	५०	हो	३३	महिला	जनजाति	होईन	९८१४६७७२१०
८	रेबिका चौधरी	सदस्य	२०	हो	०	महिला	जनजाति	होईन	९७०८७७७०८२
९	जाग्रनी चौधरी	सदस्य	५३	हो	३९	महिला	जनजाति	होईन	९७०३२३३३६६
१०	ललिता चौधरी	सदस्य	४०	हो	४१	महिला	जनजाति	होईन	९८१५६११८१८
११	अनिता चौधरी	सदस्य	३१	हो	५६	महिला	जनजाति	होईन	९७०६१६८५२२

अनुसूचि ४ : कार्यदलको विवरण

क्र.स	कार्यदलको प्रकार	नाम	पद	उमेर	जोखिममा रहेको व्यक्ति	घरधुरी नं	लिङ्ग	जात/जातीयता	अपाङ्गता (हो वा होइन)	सम्पर्क नं
१	पुर्व सुचना	भिखुराम चौधरी	टोली प्रमुख	५०	हो	३३	पुरुष	जनजाति	होईन	९८१४६७७२१०
२	पुर्व सुचना	बिनिता चौधरी	सदस्य	२९	हो	६१	महिला	जनजाति	होईन	९७०६५०६२८९
३	पुर्व सुचना	अमृता चौधरी	सदस्य	३०	हो	९७	महिला	जनजाति	होईन	९७०६५८२८७५
४	प्राथमिक उपचार	शान्ति चौधरी	टोली प्रमुख	२०	हो	९३	महिला	जनजाति	होईन	९८२२६२५०००
५	प्राथमिक उपचार	राजकुमारी चौधरी	सदस्य	३७	हो	११०	महिला	जनजाति	होईन	९८२२६२५००१
६	प्राथमिक उपचार	आस्रानी चौधरी	सदस्य	३७	हो	०	महिला	जनजाति	होईन	९८१४६५०९९३
७	प्राथमिक उपचार	चमेली चौधरी	सदस्य	२७	हो	९०	महिला	जनजाति	होईन	९८११६०८१२३
८	खोज तथा उद्धार	चम्फा चौधरी	टोली प्रमुख	३५	हो	५१	महिला	जनजाति	होईन	९८२००१३३०८
९	खोज तथा उद्धार	इन्द्रा चौधरी	सदस्य	३३	हो	९१	महिला	जनजाति	होईन	९८१५६८८५०५
१०	खोज तथा उद्धार	कृष्टी चौधरी	सदस्य	३०	हो	७४	महिला	जनजाति	होईन	९८०६६८३५४३
११	खोज तथा उद्धार	राम दुलारी चौधरी	सदस्य	३३	हो	५७	महिला	जनजाति	होईन	९८१५६१२६९६
१२	खोज तथा उद्धार	अम्मर बहादुर चौधरी	सदस्य	५६	हो	३	पुरुष	जनजाति	होईन	९८२१७०२८५०
१३	खोज तथा उद्धार	सिर्जना चौधरी	सदस्य	४०	हो	४५	महिला	जनजाति	होईन	९८००६५३०८५

समाप्त